

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — 50 „
Egy hónapra 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Polczner Árpád**
Kiadók: **Hoffmann és Társa**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron tüzetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hazánk pénzügyi helyzete.

Debreczen, okt. 2.

Az országgyűlés új ülészakának legfontosabb munkaanyagát, az 1896-ik évre szóló költségvetést, tegnap előtt terjesztette be Magyarország ez idő szerint való pénzügyminisztere.

A tegnapi és a mai fővárosi lapok csaknem kivétel nélkül ezzel a költségvetéssel s az annak benyújtását kísérő exposeval foglalkoznak.

Azt mondják általában, hogy a költségvetés tételei szigorú tárgyilagossággal vannak egybeállítva; hogy a szükséglet és fedezet végső összegei kedvező színben tüntetik föl hazánk pénzügyi helyzetét; hogy a millenium éve megnyugtató előjelek között közeledik nemzetünkre.

A mi a költségvetés egyes tételeinek megállapítását illeti, az iránt egy pillanatig sincs semmi kételyünk, hogy abban a kettős könyvvitel minden titkos és nyilvános elve a legpontosabban érvényre jutott; hiszen a költségvetés külső megszerkesztése elvégre is csak mesterség, vagy ha szebben hangzik: művészet, a mely művészetben a nagy solista Wekerle immár a virtuositásig vitte, s így egészen természetes, hogy az ő egykori contrássa is elleste a mester hatásosabb fogásait s igyekszik azokat a külsőségekkel is megelégedő közönség szórakoztatására, gyönyörködtetésére alkalmazásba venni.

És csakugyan, ha csak szemünknek és fülünknek kellene hinnünk, ez az ideai költségvetés is felette alkalmas volna arra, hogy édes álomba ringatva magunkat, elábrándozzunk hazánk és nemzetünk rózsás anyagi helyzetéről.

Mily óriási, egekbe meredő hegyei szerepelnek a millióknak ideai költségvetésünkben is! Minő boldog, minő szerencsés lehet az a nemzet, a mely kora áldozatokra képes! Minő viruló állapotban lehet a földmivelés, az ipar, a kereskedelem s a közkeresetnek minden egyéb ága abban az országban, a mely jövedelmének morzsáiból ily szédítő nagyságu összegeket képes az állam közzéjaira összerakni!

De ha az ember nem csak szemével és fülével, hanem ha értelmével és szívével is vizsgálja ezeket a vakító fényességű képeket, kénytelen-kelletlen arra a szomorú meggyőződésre jut: hogy ez a tündöklő ragyogás legnagyobb mértékben csak szemfényvesztés, mely az együgyűeknek nyujthat ugyan valamelyes muló gyönyörűséget, de a komoly bíráló itélő széke előtt rögtön kitűnnek belső, lényeges hibái.

Az egész költségvetés legfőbb gyatkozása, a mely aztán minden egyéb apróbb hiányainak is szülő anyja, hogy nincs benne realitás, nincs meg benne az igazságnak akkora mértéke, hogy hiteltelre méltó igényt tarthatna; hogy elfogadhatnók annak, a minek színében tetszeleg: nemzetünk anyagi erejére vonatkozó hiteles érdmértékek.

Mert hiába dobálódzik a költségvetés a millióknak ily rengeteg tömegével; hiába igyekeznek az évenként való zárszámadások kedvező mérleg s kecsgelető bevételei fölőslég feltüntetésével megnyugvást és gondtalan bizalmat önteni a nemzetbe: megszólal belsőkben a fájó bizonyosság érzete, hogy *Magyarországon a közteher viselés nincsen arányban a nemzet erejével.*

Az igazságos adózás elve az volna, hogy a honpolgárok becsületes keresményüknek és vagyonuk után való minden jövedelmüknek csak akkora kiseb százalékát juttassák az állami közterhek fedezésére, hogy a megmaradt rész bőségesen elegendő legyen nemcsak természet szerint való életszükségeik teljes fedezésére, hanem, hogy a jövőről való takarékos gondoskodás mellett még némi szerényebb élvezeteket is megengedhessenek maguknak!

Boldog Egek! hol jár a mi hazánk, hová marad a mi nemzetünk közállapota az eszménynek imént megrajzolt képétől?!

Hiszen hazánkban vannak keresetiágak, a melyek nyers jövedelmüknek majdnem felét kénytelenek adóba odafizetni, s általában is elmondhatjuk, hogy ugy a fizikai, mint a szellemi terén mozgó munka után sokkal nagyobb az adó Magyarországon, mint a mennyit a jog és az igazság elve megengedhetne!

De mindebben megtudnánk nyugodni, mert hiszen nekünk komoly elvünk az, hogy: *»haza minden előtt,«* s a magyar ember sohasem habozott sem véreinek, sem vagyonának feláldozásával, ha a haza közjáva kívánta azt tőle.

De ebben a mi rengeteg milliókkal dolgozó költségvetésünkben épen az az egyik legfájdalmasabb jelenség, hogy a nemzeti érdekeket jóformán tekintetbe sem veszi, hogy épen az a tárca, a melynek hivatása a magyar nemzet jövendőjét a következő évezredre biztosítani, a közoktatási tárca nyomoruságos szegénységben teng, ellenben összes bevételeinknek több mint felét, a hadügyi költség emészti fel.

Pedig a történelem megtaníthatott volna már bennünket arra, hogy az államokat nagygyá, alkotmányukat szilárdá, fennmaradásukat biztossá, léte-

zésüket dicsőséggé, életüket az egész emberi nemzetre nézve áldássá nem a fegyverek nyers ereje, nem a szuronyok villogó erdeje, nem a löpor és a dynamit romboló hatalma: hanem a szellemi kiválóság, a nemzeti közműveltség teszi.

Ezt a tanuságot azonban hazánkban sem fönt, sem lent nem akarja senki kivonni a mult idők történetének sohasem csalóka tankönyvéből. Nálunk az iskolák helyét a kaszárnyák foglalják el s a nemzeti közműveltség kiáltó szegénységét hirdetik az évenként épülő s mindig zsufolásig telt börtönök.

Több igazságot s több bölcseséget követelünk azért a nemzet felelős sáfáraitól.

Több igazságot az adók kivetésében és behajtásában, több bölcseséget az állami közjövödelmek felhasználásában.

A természet törvényei szerint az örök és egyenletes körforgásban vannak s a hol és a mikor egyensúlyuk megbillen, óriás convulsiók és rázkódtatások járnak nyomukban.

A nemzetek élete is a legszigorubbiban a természet törvényeihez alkalmazkodik.

Vigyázzanak azért az őrizők, mert a tulságos erő elvonás nagyon hamar a szervezet elsorvadását okozhatja.

Attól pedig Isten óvja a mi magyar hazánkat.

Dr. Nagy Zsigmond.

Az utolsó egyházpolitikai törvényjavaslat. A főrendiház hármias bizottsága valószínűleg már a jövő héten fogja tárgyalni a valás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat plenáris tárgyalása e szerint már a királynak Zágrábból való visszaérkezése után valószínűleg 18. vagy 19-én fog megtörténni.

A bajai mandátum. A Drescher Ede lemondása folytán szükségessé vált új képviselőválasztás tárgyában már határozott a bajai központi választmány s a határnapjául október hónap 12-ét tűzte ki. A választás elnöke Szutrelly Lipót ügyvéd. A szabadelvű párt jelöltje P. Lósz Sándor dr. igazságügyi miniszteri első államtitkár lesz, a ki ellen Drescher Géza bajai ügyvédet, a leköszönt képviselő ücsesét akarják felléptetni néppárti programmal, jelöltetése azonban még ma nem bizonyos.

Az osztrák kormányváltás. Ma jelenik meg a hivatalos lapban a K i e l m a n n s e g g kormány visszahívásáról és Badeni kinevezéséről szóló kir. kézirat, Kielmannsegg már elbucszott hivatalnokaitól. Az új miniszterek szerdán teszik le az esküt. Badeni grófot Lemberg diszpolgárává választja.

Mit kell tennünk ?

— Az új egyházközlöny törvények a gyakorlati életben. —

Debreczen, okt. 2.

Tegnap, okt. 1-én lépett életbe az új egyházközlöny törvény, amelyért két hosszú éven át annyi harcz és küzdelem folyt.

Az új törvény százados szokásokat változtat meg, s hatáson érinti a legszegényebb embert is.

A kormány mindenesetre kötelessége lett volna egy ilyen nagyfontosságú újítás küszöbén gondoskodni, hogy a közönség kellőképpen kioktattassék a törvények rendelkezéseiről. Ámde a kormány az életbeléptetést oly sietve és oly hebehurgyán vitte keresztül, hogy erről is megfeledkezett. Épp ezért, hogy olvasóink legalább az első napokban tájékozódjanak, még egyszer közöljük az új törvény főbb intézkedéseit.

Mi a teendő a házasságkötésnél ?

A jegyesek, a kik házasságra akarnak lépni, kötelesek magukat kihirdetni az erre illetékes állami anyakönyvvezető által. A kihirdetést kérhetik a házasságkötés személyesen, törvényes képviselőik vagy az e célra külön meghatalmazottak.

A jegyesek az anyakönyvvezető előtt tartoznak születési bizonyítványukat, a szülőnek vagy a gyámnak a házasság megkötéséhez szükséges beleegyezését felmutatni, a gyámhatóság jóváhagyást igazolni. Újabb házasságkötés esetén pedig a korábbi házasság megszünetését, érvénytelenítését, vagy a házasság holtá nyilvánítását tanúsító közokiratot bemutatni.

Ha a jegyesek a házasságkötésnek törvényes szabta kötelezettségét igazolták, az anyakönyvvezető elrendeli a kihirdetést.

Unokatestvérek közt való házasságnál engedélyért a belügyminiszterhez kell fordulni.

A házasság kihirdetés nélkül is megkötendő a belügyminisztertől vagy a törvényhatósági első tisztviselőtől nyert felmentés alapján, vagy az egyik házasság életveszélyes megbetegedése esetén.

A kihirdetés az anyakönyvvezető hiva-

talos helyiségében és a község házában nyílt helyen 14 napig tartó kifüggesztés által történik.

A házasságot csak a kihirdetés utolsó napjára következő három nap letelte után szabad megkötni.

A házasságkötés nyilvánosan, az erre rendelt hivatalos helyiségben történik.

A házasság akként köttetik meg, hogy az állami anyakönyvvezető előtt együttesen jelenlevő házasságkötők mindegyike két tanu jelenlétében személyesen kijelenti, hogy egymással házasságot kötnek. E kijelentés sem feltételhez, sem időhöz nem köthető.

Az anyakönyvvezető e kijelentés megtörténte után a házasságkötőket a törvény értelmében házastársaknak nyilvánítja. A felek elbocsátása előtt az anyakönyvvezető figyelmezteti a házasságkötőket, hogy vannak vallási törvények s kötelességeik is, ne késsenek ezeknek is eleget tenni.

A házasságkötéshez szükséges tanukról a házasságkötőknek kell gondoskodniuk, tanuknak jó minden 16 éven túl levő férfi, vagy nő.

A házasság kihirdetéséről és a házasságkötésnél való közreműködésért az anyakönyvvezetőnek semmiféle díj nem jár.

Az anyakönyvvezető köteles a házasság megkötéséről a házasságkötőkkel azonnal bélyeg- és díjmentes bizonyítványt, vagyis házasságlevéletet kiállítani.

A házassági ügyekben való bíraskodás a királyi bíróságok hatáskörébe tartozik.

Az új törvény a házasságkötésre vonatkozó a l l á s i kötelességeket érintetlenül hagyja, tehát a *ki a polgári házasságot megkötötte, egyházilag is egybekelhet, saját templomában a pap által megáldathatja frigyét* éppen úgy, mint eddig.

Az egyházi eljárás marad a régi ben s legjobb, ha a házasságkötők egy napon mennek az anyakönyvvezetőhöz és saját lelkészeikhez a házasságkötés végett.

Holnapi számunkban a születések és halálozások bejelentéséről és az anyakönyvi kivonatokról tájékoztatjuk az olvasót.

Házi ezredünk Boszniában.

— Katonai tudósítónktól. —

Mint a „Debreczen” boszniai tudósítója, az utóbbi időben nagyon elhanyagoltam e hi-

szony gondolata, a kietlen, unalmas falusi peronon széthordozva tekintetét: Szegény ferjem, mit csinálok én itt három óráig.

Senkit se látott; a falhoz vetette a hátát és valami esendes dalt énekelgetett, de csak a fogai közt. A vöröslámpás ember odament hozzá:

— Urasszony, tesszen bemenni, már ég a lámpás.

— Köszönöm.

A fekete ruhás nő bement a terembe és itt megismerkedett Bajassóy Kálmánnal, a kis akáczás vasuti ház fiatal főnökével. Három óra hosszat beszélgettek, mialatt a főnök kétszer megfordult valahova sürgönyfeleletet adni, később ment ki a hegyek alól jött vonat elé s elmondott mindent az életéről.

Beszélt:

— Szegényke, olyan fehér, mint ez a tejűveg, hozzányulni se merészelek. Csak úgy tartom szerelemmel, mint a virágot, bizony ápolgatni kell és vigyázni rá, hogy a hidegbe ki ne menjen.

— Oh, istenem, szegény jó lélek.

— Nagyon jó, hü teremtés, egy kis fehér és törekeny bájos rabszolga, a ki mindig oda áll, a hol nincs utá. Úgy sajnálom, mint egy beteg gyermeket. Annál nincs szomorubb, ugy-e bár?

— Nekem nem volt. Hiszen mondtam, egy, mondd egy napig voltam férjnek. És önöknek van gyermekük?

Az egy napos asszony kíváncsi volt a többire is.

vatásommal járó kötelességeimet, most azonban, mikor házi ezredünknek az occupált tartományokban tartózkodó negyedik zászlóaljával fontos változás történt, tudósítói tisztemnek megfelelőleg egyet-mást eltereferelek.

Házi ezredünk negyedik zászlóalja két évvel eselött szakadt el hazulról, hogy az occupált tartományokban megszállja „Cajmita” városát.

Két évig volt ez a török határszélén fekvő, felhő magasságig érő fenyveserdőkkel körülvett városka otthonunk. Voltak az ugynevezett szandság-ba benyuló apróbb állomásai is zászlóaljunknak, mint *Metalka, Boljanic, Gotovusa*, mely utóbbi állomás már a tőszomszédságában fekszik Plevljének, hol a pesti 32 ik gyalogezred, illetve az első gyalogdandár uralkodik közös és kiváló egyetértésben a 7-ik számú török ezreddel, melynek élén, mint az egész szandság kormányzója, *Achmed basa* áll.

Gyönyörű a vidék, melyet csak akkor nem szeret a bakanép, ha a hegyek tetejére kell mászni. Barátságos a nép is, melylyel az egy éves öreg baka megtudja már magát értetni bosnyák-magyarul.

A magyar nyelvet illetőleg azt az örvendetes tapasztalatot tettem ugy Bosznia délvidékén, mint a szandságban, hogy azzal itt jobban boldogul az ember, mint p. o. Biharvármegyének egyik-másik falujában s Erdély felé.

Ennek oka az, hogy míg egyrészt e vidéken a lakosság az occupáció óta a magyar ezredek katonáitól sokat sajátított el a magyar nyelvből, másrészt a török a magyar nyelvet könnyen magáévá teszi, *Capnicától Plevljéig* a szandság fővárosáig, ugyszólván csak magyar szót hall az ember.

Boljanicon kilenc hónapig tartózkodtam s meg akartam a bosnyák-szerb nyelvet tanulni, de nem lehetett, mert nem volt, a ki ne tudott volna magyarul. A falu legintelligensebb embere *Logovics* nevű török aga volt. Ezzel igen sokat érintkeztünk, s ha bosnyáku szótoltam meg, nem egyszer lefőzött tősgyökere *debreczeni kiejtésű* beszédével.

— Ugyan ne okosdjk más sógor azzal a pocsk nyelvel!

Sok jellemző apróságot hozhatnék még fel annak bizonyosságára, hogy a debreczeni bakák mily köllemesen töltötték e két évet Boszniában.

Éppen a nagygyakorlaton voltunk Ban-

— Nincs — felelt szomoruan a férfi — pedig úgy érzem, hogy a gyermek az igazi kapocs férj és feleség között.

A fiatal asszony mosolyogva surrant át e tárgyon ezzel a kérdéssel:

— Mit csinálnak hát itt egyedül?

— Én dolgozom, ő játszik.

A feleségéről beszélt Bajassóy a barna szép asszonyuk, a ki csupa vér és csupa lélek, lángolás a szeme, ő maga remeke azoknak az egészséges, teli asszonyoknak, a kik szerelemre termettek. Hódító fej, melynek vonásaiban hasztalan keresne valaki plasztikai képet. Varázs lélek van a homlokán, a vérdus csigahajlása ajkakon.

A megható történet, a mit Bajassóy mondott az ő fehér, gyámoltalan asszonykájáról, érdeklődéssel hallgatta és arra élénken felelt, hogy a kis fehér állomásfőnök nő mindig csak játszik.

— De jó dolga van.

A férj különösen érezte magát. Mintha valami eltemetett vágya és álma ébredt volna fel tetszhalott mivoltából és uralkodik rajta. Érezte: megfordult magáról, hogy hitvese részére és a maga részére szánalmat kér ettől az asszonytól, a kit azelőtt sohase látott és lehet, hogy többé sohase fogja látni. E gondolatnál az asszony felé nyult félénken egy küssé, de szenvedélyesen.

— Ugy-e, hogy még látni fogom más-kor is?

Csodálkozva rázogatta az isteni barna asszony a fejét. Szempillái játszottak élénke-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Örök szerelem.

Beirtam nevedet
Százszor a homokba;
A szél eltörölte,
Az eső elmosta.

Beirtam nevedet
Egyszer a szivembe;
Vihar se tépi ki,
Tenger se mossa le.

Szivem porát a szél
Siromról ha hordja:
Örökké él neved
A szállingó porba!

Pósa Lajos.

Kisértés.

Írta: Bekefi Antal.

A vonatodóbb szaladt, egy fekete ruhás nő ott maradt a homályban s miután a piros lámpásos embertől, a ki félig alvó fejjel biccentett a sötét váróterem felé, megtudta, hogy három óra hosszat kell várnia a sebesi gőzösre, letette a lánczos kőzi táskát a padra és melléült. Messziről még zörgött a sín: zrr, zrr, a szél is fujt hangosan s az asz-

ám-Odsak vidéké, hol az occupáció alkalmával a török instruktio utolsó ereje mintegy hat ezer ember lett szétszórva. Közel Pod-Romanjomhoz, hol a váradi 37-ik ezrednek egy szép emlékoszlopa örzi a Bandin-Edsáknál elesettek emlékét, táborozott a 39-ik debreczeni ezred. Itt kaptuk augusztus hó 15-én a váratlan parancsot, hogy a gyakorlatok után pakolja össze ezék-mókját a zászlóalj Capnicán s masirozzon át Herczegovinának fővárosába, Mostárba.

Bizony mindannyiunknál szomorúságot okozott e váratlan parancs.

Katonai szempontból azonban igyekeztek az elválás hangulatát tűrhetőbbé tenni azon napi parancs által, melyet Desovits tábornok adott ki. Desovits, ki mint a temesvári 15. hadtest vezérkari főnöke, sokszor megfordult Debreczenben, ott még sokan ösmerhetik. Ő most a Sanóságban állomásozó első dandár parancsnoka.

Zászlóalj parancsnokunk Tomljenovics őrnagynál, elindulásunk előtt való napon megjelent Cojnica város polgárságának küldöttsége s meghívták az nap délutánra a távozó debreczeni zászlóaljat az általuk rendezett bucsu-ünnepélyre. Szinte hihetetlen, hogy a 17 éve okkupált tartomány egyik török városa polgármesterével egyetemben elszomorodott szívvél hívja és vendégeli meg az eltavozó magyar ezredet.

Ott voltunk valamennyien a bucsu-ünnepélyen s be kell vallanunk, hogy nem egy török komával ölelkezünk össze!

Másnap a polgárság a Kozára-nyeregig kísért el bennünket.

Szeptember hó 6-án indultunk el Cojnica-ról, s Scrajeván át, hol az európai kultura vilányal berendezett mindenféle kényelme fogadott bennünket, a két évi falusi idyll után.

Szeptember 24-én érkezünk meg Mostárba, Herczegovinának fő-, s az okkupált tartományoknak Serajevó után második városába. Isten veled kedves Cajnica!

Város és megye.

Tulzsfolt hivatal. Ma már ugyan csak sok dolga akadt az anyakönyvvezetői hivatalnak. A születéseket és halálozásokat

nagy fekete szemén és úgy nézett a megzavart emberre, hogy az, ha tud, olvashat a szeméből, az arczáról. Ezt a gondolatot olvashatja ottan:

— De hamar megbolondultál? A kis fehér gyámoltalan mit szólna hozzá?

Ezek a dolgok történtek sok más apró részlettel, mire lejárt az óra és jött a sebesi gőzös a szép utasért.

— Még ráér, 25 percig vár minálunk.

Még huszonöt percig. Kiszaladt és kiabált a perronon a piros lámpás emberekre: 9-es rakodni, két kocsi kapcsolás a jobb vágányról. Mihály barátom, itt a kulcs, adjon jegyet (Mihály barátom az ifju gyako:nok volt.) Aztán beszaladt az asszonyhoz és kérte, hogy üljön még le mellé.

— Szeretném kegyedet mindig látni. Hogy volna ez lehetséges?

Az asszony most már felugrott, megsokalta a bántalmat.

— Ön sért engem és vétkezik a kis gyámoltalanja ellen.

Bajassóy erős zavarral küzdött és a lelkiismerete is rátámadt: vétkezel, igaz.

De ez az asszony, a ki a hegyek közül jött, örületes hozott a számára és attól bűnös már is és még bűnösebb is tudaa lenni.

— Nem sértem asszonyom, isten ment sen engem, de vádolni nagyon szeretném, hogy miért jött erre felénk a hegyek közül?

— Istenem, ha olyan könnyen forr itt, e nyugalmas helyen a vér?

— Azért épen, mert olyan nyugalmas.

— Hinni lehet-e az ilyen gyermekes felálgolásnak? Egy férj, egy nő ember.

— A kit remete-lakában meglep a búbáj.

— A bün.

bejelentő felek egymásnak adták a kilincset. Ilyen forgalom mellett fel kell majd emelni e hivatalos órák számát.

Fenyőfák a nagyerdőn. A városi tanács már régebben elhatározta, hogy a nagyerdőt 200 darab fenyőfacsemetével fogja beültetni. A nagyerdőben a napokban megkezdik ezeknek a fenyőfáknak az elültetését.

Külföldi hírlapírók budapesten.

— Távirati tudósítás. —

(Földadatott déletőt 10 órakor.)

Budapest, okt. 2.

A külföldi hírlapírók tegnap este 9 órakor érkeztek Budapestre.

A pályaudvaron Rákosi Jenő, az „Ötthon” elnöke üdvözölte a hírlapírókat.

Este 10 órakor fényes bankett volt az „Ötthon” helyiségeiben. Ott volt az ivóvilág színe-java.

A külföldi hírlapírók tiszteletére rendezett estélyen megjelent Bánffy Dezső miniszterelnök is. A miniszterek közül Dániel Ernő Wlassich Gyula és Perczel Dezső voltak jelen.

A bankett folyamán az első felköszöntőt Rákosi Jenő mondotta. Eltette a királyt. Majd nemetül folytatta beszédét s a vendég hírlapírókat üdvözölte meleg szavakkal.

Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter a kormány nevében hálát és köszönetet mond a sajtónak.

— Ugy érzem magam, mint Dániel az oroszlánbarlangban.

Óriási derűtség fogadta a miniszternek eme kijelentését. Végül azt mondja, hogyha mégis megjelentek az oroszlánbarlangban, hát ezt azért tették, mert az oroszlánok igen szejűdek. A sajtót élteti.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Bánffy Dezső miniszterelnök emelt szót.

Hozzászólt, hogy a sajtó nem sokra

— Legyen.

— Hisz ön engem nem is ismer.

— Elég, ha látom.

— Hát ha rossz vagyok!

— Akkor is hatna reám. Ugy jött, mint-ha álmaimból jött volna, a miket a beteg gyermekasszony mellett álmodom.

— Ilyenek önök.

— Ha önöktől megbődulunk.

Főlkapta az asszony a láncos kékításkáját és a férfi szemébe kaczagott:

— Szénfűst... Mindjárt meggyünk és elszáll.

Csöngettek... egy, kettő. Még egy van hátra. E közben mikor Bajassóy és az idegen asszony egymás szemébe néznek a perronon, vajjon mit álmodik fönt a tulsó házban a kis fehér gyámoltalan? Megérzi-e, hogy Kálmán vétkezik ellene, hogy a szerelemből már alig van valami? Szegény, haszontalan kis asszony. Ha ezt megtudja: játszani se fog már többé a falusi indóház gömbakéczai alatt.

Bajassóy Kálmán vitte az asszony táskáját a kocsihoz. Faggatta, kérte, esengett:

— Ir?

— Nem.

— Hova megy?

— Valahova.

Megragadta a nő kezét:

— Elmegyek utána.

— S a kis gyámoltalan?

Bajassóy ellen ez a fegyver: a kis gyámoltalan. Eleresztette az idegen nő kezét, a ki felugrott a kocsi kaczéran és kaczagott.

— Isten önnel...

A férfi lázas szemekkel nézett fel hozzá:

becsüli beszédét. (Derűtség.) Az ezredéves ünnepünk megismertetésére nem elégséges a magyar sajtó, a külföldöt kellett segítségül hív-nunk. A külföldi hírlapírók előjvetelét a magyar sajtó segítette elő. A hírlapírókat élteti.

Jövő évi költségelőirányzatom.

A) Rendes kiadások.

	Előirányzat 1896.
Lakásfestés	4.650,000
Hangversenyjegyek	78,185
Kapupénz	1.754,019
Közösügyi kiadások	27.306,030
Omnibusz-vitelidj	32,940
Kétfogatu kocsiakra	8.118,059
Adósságok	128.983,143
Barátaim adósságai	13.679,305
Virágok	558,008
Pikkoló fekete	8.167,539
Kitömött madarakra	145,249
Apró hirdetésekre	437,060
Heringek	71,592
Tinta, toll, papiros	42,840
Eljegyzési kártyák	15.870,734
Orvos, bicikli-sérülések miatt	70.619,900
Kis lutri	91.002,115
Lőverseny-veszteségek	16.828,692
Műveim kinyomatása	10.997,690
Ablak tisztítás	15.558,075

B) Átmeneti kiadások és beruházások.

I. Átmeneti kiadások.	
Udvári hordáromnak	10,000
Szerelmes levelekre bélyeg helyben	663,000
Ugyanez vidékre	8,202
Két zenebohóc kitanítására	307,546
Tagsági díjak	4.199,007
Fényképek	1.345,000
Angol-flastrom	510,850
Karambol-asztalon hasított lyukak	368,924
Ing-gombok	22,000
Kártyapénz	1.937,690
Közigazgatási bíróságok	—
II. Beruházások.	
Szubszenczió az őszeresnek	850,000
Pályadíj népszömmüre	38,831
Felolvasásaim költsége	1.188,400
A néppárt fölségelésére	10.354,467
Nyakkendő-tisztítás	3.557,826
Bálanjai költségek	300,000
A csöngettyű mindig elromlik	100,000
C) Renkivüli közös- ügyi kiadások:	6,628,307

m. h.

— Isten önnel asszonyom.
— Gondolja, hogy ez szép álom.
— Azt gondolom és ezáltal, mindig ezt az utat fogom nézni, amerre elmegy.

— Miért?

— Mert erre vissza is jön egyszer...

Vissza kell jönnie.

Az idegen asszony edeset, hosszát kacza-

gott... Csöngettek éppen indulóra...

— A kezét!

— Semmit se mond?

A vonut elindul.

— De igen — kiáltott vissza a nő —

csókolom a kis gyámoltalanat...

Bajassóy nézett hosszán a lassu hegyi

gőzös után, mely mint egy fekete szörnye-

teg bujt, beljebb beljebb a messze sötét éjsza-

ka barlangjába... Egyszer csak elnyelte a

kocsikat, a fekete ruhás tüneményt, aki tán a

termékenység istennője volt maga a piros szá-

jával, fehér fogával, forró vérével és egész-

séges deli testével, mely gyönyörök szépségé-

vel tündöklött a kis falusi váróterem mécsé-

nek világánál.

Elvitte a gőzös, mint egy lélekhaborító,

bűnre csábító rossz álmot, eltűnt, mint a ki-

sértés lidérczénye. Még zörögnek a sinek

zrrr, zrrr...

A férfi megdörzsölte a szemét és fázé-

konyan végig szaladt a perronon... haza,

haza.

Odament a kis gyámoltalan ágyához és

vezekelt a bűnös, csókolgatta, simogatta a

sovány, fehér kezeckét, mely semmit se tud

dolgozni:

— Csókolta egy asszony, aki visszaker-

getett hozzá...

Tanügy.

Esti tanfolyam. A kereskedelmi akadémián az idén is megnyílik az esti tanfolyam. Négyezer hetenként esti 8-10 óráig tartanak előadásokat a kereskedelem és levelezésből, kereskedelmi számtanból és könyvvitelből. Tandíj 20 frt, mely beiratkozáskor fizetendő le. Az előadások f. hó 15-én kezdődnek. Résztvenni szándékozók jelentkezzenek d. e. 11-12-ig.

Színház.

Bagdadi hercegnő.

Bérletben tegnap este közepes számú közönség jelenlétében adták ifj. Dumas Sándor hatásos színművének, a Bagdadi hercegnőnek előadását. Azok, akik az előadást végig nézheték, valóban ritka élvezetben részesültek.

K. Szerémy Gizella Lionelle szerepében olyan művészi alakítást nyújtott, — gondos tanulmányozást bizonyító játékaival olyan hatást ért el, aminovel színésznő, különösen vidéki színpadokon, ritkán dicsekedhetik. Szerémy Gizella annyi intelligenciával rendelkezik, hogy társadalmi színművekben az ő kiváló és bizonyára minden alkalommal figyelmet érdemlő alakítása, nagy vonzerőt fog közönségünkre gyakorolni. Nem tartozunk azokhoz, akik könnyen ragadtatják el magukat, de az igazi érdemet, a művészi erő ily fényes megnyilatkozását elismerni, méltányolni tudjuk. Lionelle szerepében híven tükrözte vissza a férjét odaadással szerető, majd a férj féltékenységéért könnyelmű bosszúért libegő asszonyt. Mikor szóltanul áll a színpadon, arca pillanatról pillanatra híven tükrözi le fájdalmát vagy örömet. A közönség természetesen elragadtatással gyönyörködött művészi játékában s elismerésének mindannyiszor zajos taps viharban adott kifejezést.

Méltó partnere volt Tapolczay Dezső, aki jellem szerepeivel mind nagyobb mérvben bírja az érdeklődést s a hatást felkelteni. A vakszerelmes és boldogságért rajongó Nourwadyt úgy játszotta meg, hogy hatásosabb jelenései után a közönség frenetikus tapsviharral hívta a lámpák elé.

Klenovits sokkal kevesebb szerencsével játszotta meg szerepét. Nem bír uralkodni heveskedésével s ezekkel a legtöbbet ront alakításának értékén. Több nyugodtságot, határozott méltóságot követelt volna Jean De Hun szerepe. Figyelmet és dicséretet érdemel a kis Borecai Erzsike, a ki Rault játszotta meg gyermekeknek ritkán tapasztalt hátorsággal.

Az előadás különben nagyobb közönséget érdemelt volna, mert összevágó, gördülékeny, kitünően rendezett előadásban került színre, amiben — készséggel ismerjük el — jelentékeny része volt Krémer Jenő rendezésének.

Goldstein Számi Debreczenben.

Pénteken népelőadásban leszállított helyarákkal kerül színre az „Uj honpolgár“, melynek előadását a népszerűvé vált „Goldstein Számi kuplé“ teszi érdekessé. Goldstein Számit ezuttal a társulat egyik új tagja: ifj. Németh János játssza.

Az új „Debreczen.“

Október hó elsejétől új előfizetést nyitunk a »Debreczen« politikai napilapra.

Huszonhét év óta hirdeti a »Debreczen« a függetlenségi elveket s ettől a nemes hivatástól nem tért el soha, nem tántorította el magát soha, semminő körülmények között.

Huszonhét éven keresztül szilárd és megingathatlan volt lapunk programja mely a régi marad ezután is s nem lesz befolyásolható hatalmi érdekektől a jövőben sem és sohasem.

Huszonhét éve küzd a »Debreczen« az igazság fegyvereivel s ezek a fegyverek számtalanszor győzedelmeskedtek és diadalmaskodtak a maradiság és sötétség szelleme fölött.

A »Debreczen« küzdeni fog az ország önállósága és függetlensége érdekében ezután is, mert szent a meggyőződésünk, hogy csak az önálló független Magyarország biztosíthat a nemzetnek jólétet és boldogságot.

A »Debreczen« ostromoz minden olyan törekvést, mely hazafiatlan s idegen szellemet iparkodik meghonosítani. Szemébe mondja az igazat a hatalomnak és bárkinnek is, de sohasem bánt senkit személyes érdekből, vagy igazságtalanul.

A »Debreczen« különös súlyt fektet a városi és megyei ügyekre és ellenzéki álláspontját ezekben sem adja föl.

Örömmel üdvözlünk a hatóságok részéről minden olyan ténykedést, mely a városnak, vagy a megyének javára, üdvére szolgál, de fölemeljük tiltakozó szavunkat mindenkor, midőn a városi és megyei közigazgatás részéről hatalmi tulajdonságokat és visszaéléseket észlelünk.

Az új kiadóhivatal gondoskodott arról, hogy a »Debreczen« naponként gyors és kimerítő tudósítást nyerjen a legfrissebb országos eseményekről. A fővárosban állandó tudósítónk van, a ki expresszben és táviratilag tudatja lapunkkal a fölmerülő eseményeket.

A »Debreczen« tehát újszólván egy nappal megelőzi a fővárosi lapokat friss hireivel.

A »Debreczen« szerkesztősége szintén lelkesedéssel és sok buzgalommal munkálkodik az újjáalakuló lap emelése érdekében.

Elkövető író emberek számosan ígérték meg szerkesztőségünknek munkálkodásukat. És így a »Debreczen« ma már a munkatársak olyan fényes névsorával dicsekedhetik, a minővel egyetlen vidéki lap sem.

Ime itt az impozáns névsor: *Bakonyi Samu dr., Bede Jób, Benedek Árpád, Békefi Antal, Biró Irén, Eendrődi Sándor, Fehér Dezső, Déri Gyula, g. Nagy Ferencz, Gáspár Imre, Gulyás István dr., Hegedűs András, Inczédi László, Kántor Imre, Krúzsally Erzsi, Kisteleki Ede, ifj. Móricz Pál Móra István, Nagy Zsigmond dr., Palágyi Lajos, Palágyi Menyhért, Sebők Zsigmond, Szabolcska Mihály, Varsányi Gyula, Vértesy Gyula, Telekes Béla, Tömörkény István, Ujlaki Antal és Zempléni Árpád.*

Ehhez a névsorhoz járul aztán a szerkesztőség: *Gallovich Jenő (főmunkatárs), Kuthy Zsigmond (tanügyi rovatvezető), Rostkowitz Arthur (riporter, tárcaíró), Mile Pál (riporter).*

Politikai czikkeinket a függetlenségi párt kiváló képviselői, a szócikkeket pedig hivatott szakemberek írják.

Ezzel a munkaerővel kezd meg új áráját a »Debreczen«, mely rövid idő alatt a vidék legnagyobb és legtartalmasabb napilapjává küzdötte föl magát.

Most pedig az olvasó közönséghez fordulunk, hogy vegye partfogásába és támogassa a »Debreczen«-t.

a „Debreczen“ előfizetési ára:

Egy évre 10 frt. Negyed évre 2.50
Fél évre 5 frt. Egy óra 1 frt.

A »Debreczen« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

*** Első vegyes pár.** Ma jelentkezett ki hirdetésre az anyakönyvezető hivatalban az első vegyes pár. A férfi Kiss János, bádógos segéd, a nő Kapcsék Anna, ki főzőné. A nő római katolikus vallású, a férfi pedig ev. református. Az ő nevök került fel elsőnek a hirdetési táblára. E hó 17-én kelnek egybe.

*** Az ágyai erdőben.** A gyászoló József főherceg és a felesége Klotild főhercegné asszony s a megszorodott főhercegi pár gyermekei holnap Kis-Jenőre mennek, hogy az ágyai erdőben megnézzék azt a helyet, ahol a szerencsétlenül járt szegény László főherceg megsebesült. Egyszermind meg fogják jelölni azt a helyet, ahol azt a kápolnát fölépítik, a melyet a gyászos szerencsétlenség — emlékére szentelnek. A főhercegi pár a legnagyobb féltékenységgel őrzi Alesuthon is mindazokat a helyeket, a hol László főherceg fiatal élete utolsó idejében megfordult. A parkban néhány ágyat maga gyomlált ki a fiatal főherceg. Ezekhez közeledni se szabad senkinek. És minden egyéb emlék nagyon drága a gyászoló családnak, mióta a szép és nagyon okos gyermek meghalt.

*** Itthon vannak a huszárok.** A bánfi-hunyadi királygyakorlatokról ma érkezett haza a Debreczenben állomásozó 15-ik huszárezred. Ugyancsak ma érkezett Banffy-Hunyadról a Nyiregyházi állomásozó 10. huszárezred is városunkba. A 10. huszárezred 80 emberből álló legénysége ma Debreczenben maradt s csak holnap hajnalban indulnak tovább Nyiregyháza felé.

*** A közüti vasút terjeszkedése.** A városi tanács megengedte a közüti vasútnak, hogy a Koesuth és a nap-utczakra is kitérthesse a sinvonalát. A közüti vasút részvénytársaság már a legközelebbi napokban megkezdi a munkálatokat. A sineket már szállítják a helyszínére.

Iparkamarai elnökválasztás. — Folyó hó 10-én lesz az ipar kamarai elnökválasztás.

*** Thaly Kálmán adományai.** Thaly Kálmán országgyűlési képviselő, nagyhirű tudósunk a nemzeti muzeumot évenként gyarapítja értékes adományokkal, legutóbb is igen becses dolgokat adományozott a nemzeti muzeum könyvtárának. Így egy XVII. századbéli eredeti színművet *Actio Curiosa* címmel, továbbá *Szathmári Király Ádám Rákóczy* korabeli naplóját s végül egy 1704-iki *Trencsényi Naplót*. *Wlassich Gyula* vallásügyi miniszteremidezekért szeptember 24-ikéről keltezett leiratában Thalyknak köszönetét nyilvánítja.

*** Csendőrk az adóbehajtásnál.** Aki az utadóját pontosan meg nem fizeti és azt tőle közigazgatási végrehajtás útján sem lehet beszerezni, az természetesen köteles lefizetni a munkát, melynek a rá kiszabott átadó csak ellenértékét képezi. A kereskedelemügyi miniszter tegnap értesítette Debreczen közönségét és az összes törvényhatóságokat, hogy olyan esetekben, mikor az utadót valamelyik polgártól beszerezni nem lehetett s ez a természetbeni szolgáltatást is megtagadja, a hatóságoknak jogában áll ezeket a csendőrség igénybe vételével is munkára szorítani.

*** Az első főlzabadozott jobbágy** Szegszárdon a napokban halt meg egy nevezetes alakja a népnek. Ő volt az első jobbágy, akit Magyarországon főlzabadoztattak szabad polgárnak. Es ez nem volt más, mint idős Major János, most már gazdag szegszárdi földbirtokos. A boldogult derek embernek, Bezeredy István volt a földesura, és ő szabadította föl szabad ember-

ér. Hetvenhét éves korában hunyt el, és végrendeletében több egyesületnek jelentékeny összegeket hagyományozott.

*** A beteg trónörökös.** Estei Ferenc Ferdinánd kir. hg. holnap, legfeljebb holnapután elutazik Lussin-Piccoloba. Lussin-Picci tartózkodása 3 vagy 4 hétre van tervezve Onman Egyiptomba utazik a kir. herceg és ott tölti a telet.

A patalla oka. A csirkehus nem rossz étel, de azért, mint példa mutatja, csinálhat patallát. A ker. rendőrlaktanyára lélekszakadva futottak azzal a hirrel, hogy egyik utcában agyon verte egy ember az anyosát. A lelkeszakadt hirre lélekszakadtan futott a rendőrség, de agyonvert asszonyt nem, hanem csak egy mérges vót meg egy mérges anyóst talált. A történetnek mely meglehetősen izgalmat okozott a csapó utcába az az alapja, hogy vóm uram kitessékelle a szobából a napamasszonyt, mert a napamasszony nagyon lármázott. A lármázás retentő oka az volt, hogy a háznál ma délben csirkehus volt ebédre, a napamasszony pedig — bo rjuhust akart enni.

*** Óratolvaj.** Nagyon megtetszett Kötelen Károly asztalos segédnek, Baráth Lajos kollégájának ezüst órája. Ugy gondolta, hogy az az óra az ő zsebében sokkal jobb helyen lesz. El is lopta. Azonban a III-ik ker. r. rendőrkapitányságnál jelentést tett. Köteles a kihallgatásnál tagadta ugyan a lopást, de fogva tartják, mert három hete foglalkozás nélkül csavarog.

Rezervisták. Ledobták a katona mondtat a boldog rezervisták, előkeresték a kaszárnya padlásáról régi kopott civil ruhájukat, apróságait bepakolták egy piros ládába a katona cipőjével a fejükön, a szabadság boldog érzetével szívükben, távoznak a kaszárnyák falai közül. Helyükbe most rukkolnak be a „bundás-ok”, a kiknek a briccolásával meggyűl a bajuk a szegény altiszteknek, de meggyűl még inkább a bajuk a szegény újonczoknak, a kik keservesen szolgálnak reá a komisz profuntra.

A kölcsönsegélyző bank 20-án tartja rendes évi közgyűlését, melyen az igazgatóság tesz jelentést az elmúlt év tevékenységéről.

Vasuti átereszek. A magyar kir. államvasutak debreczeni-szathmári vonalán két átereszt betömése vált szükségessé. Az üzletvezetés és a városi hatóság képviselői tárgyalás után ma fognak határozni.

*** Tolvaj inas.** A vágóhidon napról napra történnek apróbb tolvajások. Tegnap Kovács János hentes ládájából emeltek el kézi szerszámokat. A tettest ma reggel tartóztatták le Bonnyhai Lajos inas személyében.

— Tizenhét szekér embercsont. Rózsahegyen az ottani városház alapítása alkalmával óriási tömeg embercsontokra bukkantak. Eddig tizenhét szekér embercsontot szállítottak el onnan a temetőbe. Azt hiszik, hogy a csontok kolera vagy háború maradványai.

*** Szüret.** A tengerpartvidéken mindenütt megkezdődött a szüret. Az állandó száraz idő kitűnően megőrelte a szőlőt. A mustnak rendkívül nagy a cukortartalma és sűrűsége. Ez idén közepes mennyiségű, de kiválóan jó és tartós borunk lesz.

*** Három szabó.** Három szabó lakott egy utcában. Az egyik a következő czégtáblát tette ki: Itt lakik Debreczen leghiresebb szabója. Dühbe jött e fölött a másik szabó a következő táblával replikázott: Itt lakik a világ leghiresebb szabója. Erre aztán dühbe jött a harmadik szabó és kifüggesztette a következő czéget: Itt lakik ezen utca leghiresebb szabója!

A Csokonai-kör.

Saját tudósítónktól,

Debreczen, okt. 2.

Valasztmányi ülést tartott tegnap a Csokonai-kör Széll Farkas elnökle alatt.

Elnöki megnyitó után Dr. Bakonyi Samu főtitkár bemutatta a belügyminiszterium

által jóváhagyott új alapszabályokat. Azután indítványozta, hogy állapítsák meg az évi programot, melynek kiemelkedőbb része a téli felolvasások. — Indítványára elhatározták, hogy a kör nov. 17-től márcz. 6-ig felolvasási estélyeket rendez.

A felolvasó asztalnál kizárólag a kör tagjai jelennek meg.

Szóban volt, hogy a nyilvános felolvasó ülések alkalmával a programba zene is vétessék fel. Ez iránt egy bizottság lépett érintkezésbe a zenede igazgatóságával.

A leltárból kitűnt, hogy a körnek ritka s fölötté búcses erekllyei vannak. Csokonai Vitéz Mihály három erekllyéje; arczképe, kéziratának javarésze és Lillájának énekes könyve valamennyi a kör birtokában van.

Ezeket a köra milléniumi kiállításra is felküldi.

Indítványozták, hogy a milléniumra adja ki a kör Csokonai Vitéz Mihály összes műveit s e munka illusztrálva, díszes kiállításban kerüljön a könyvpiacra.

Széll Farkas elnök bejelenté, hogy a Csokonai erekllyék kutatása közben érdekes könyvre bukkant, melyben Schädelferencz 1843 és 1844 évi kiadása „Kinizsi Pál hamvai” című munkát határozottan Csokonainak tulajdonítja.

A „Kinizsi Pál hamvai” című hexameterekben írt mű Veszprémben lett kiadva 1707-ben. Sajtó alá rendezte Horváth János, szőlősgyoroki plébános, a „Király védőinek” pedig Svorinyi Mihály, veszprémi tanító ajánlotta.

Végül a jegyzőkönyv vezetésére és a segédítőkari teendők végzésére dr. Varga Bálint választmányi tagot kérték fel.

Legujabb.

Az első polgári házasság.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, okt. 2.

Ma délután 3 órakor volt az első polgári házasság Debreczenben.

A polgári esketés a városháza nagytanácstermében folyt le, mely zsufozásig megtelt érdeklődő közönséggel. A terembe csak belépti jeggyel lehetett bejutni.

A polgári módon egybekelő mátkapár három órakor vonult be a terembe, az anyakönyvvezető el. Vecsey Imre tanácsos diszmagyarban végezte funkcióját.

Ünnepies csöndben vette kezdetét a polgári esketés.

A férfi neve R a t b a u e r Ede, r. kath. vallású, pályafelügyelő.

A mátkája B i r ó Zsuzsanna, a ki ev. református.

Három óra tíz perczkor lépett a terembe a mátkapár.

Éljenzéssel fogadták őket.

Utánuk közvetlenjött Vecsey Imre anyakönyvvezető, a ki diszmagyarba öltözött s vállán keresztül széles nemzetiszínű szalagot viselt.

Vecseyt szintén megéljenezte a publikum.

A mátkapár ezután helyet foglalt az asztal előtt.

Vecsey a legnagyobb csendre figyelmeztette a közönséget.

Neki jutott a szerencse — úgy mond — hogy Debreczenben az első polgári házasságot eszközölje.

R a t b a u e r Eduárd mondja előtem és a két tanu előtt, kíván-e házasságot kötni minden feltétel és minden

időre való tekintet nélkül Nagy Zsófiával.

— Igen.

Ugyanezen kérdést intézte az anyakönyvvezető Nagy Zsófiához is, aki ugyan csak »igen«-nel felelt.

— Én tehát ezt a házasságot a törvény értelmében megkötöttnek nyilvánítottam, jelentette ki Vecsey anyakönyvvezető.

Ezután a mátkapár bediktálta a szükséges adatokat az anyakönyvbe s a tanukkal együtt aláírták azt.

Vecsey anyakönyvvezető ezután sok boldogságot kívánt az új párnak s figyelmeztette őket, hogy vallási kötelezettségeiknek még nem tettek eleget.

Táviratok.

Külföldi hírlapírók Budapesten.

Budapest, október 2-án (a »Debreczen« eredeti távirata). A külföldi hírlapírók ma délelőtt a muzeumot látogatták meg.

Megtekintették az új magyar parlamentet is, melynek már csak a belső részein dolgoznak. Ezután Feszty Árpádnak »A magyarok bejövetele« körképét nézték meg.

A »kiállítás területén levő debreczeni csárdában villás reggeli volt, melyen a legjobb hangulat uralkodott. A külföldi hírlapírók valószínűs elragadtatással beszéltek a főváros szépségeiről, s a magyar nemzet kifejlett kulturájáról.

A külföldi hírlapírók két hétig maradnak Magyarországon. A Vaskapu szabályozását, az Al-Dunát és Szegedet is megtekintik ez idő alatt.

A királyné Gödöllőn.

Budapest, okt. 2. (Eredeti táviratunk.) Erzsébet királyné ma reggel fél kilenckor Gödöllőre érkezett. Fekete ruhát viselt, Kiséretében Sztráray grófné volt.

Pasteur halála.

Budapest, okt. 2. (Eredeti táviratunk.) Pasteur halála alkalmából a világ minden részéből tömegesen érkeznek részvételtáviratok.

Ma az amerikai egyesületek, Dánia királya és királynéja, továbbá az oldenburgi herceg fejezték ki táviratilag részvétüket.

Kielmannsegg fölmentése.

Budapest, okt. 2. (Eredeti táviratunk.) A hivatalos »Wiener Zeitung« közli Kielmannsegg fölmentését és helytartóvá való visszahívását. A Lipót-rend nagykeresztjét kapta. A király ma a visszalépett és az új kormányt fogadta.

Bánffy a hírlapírók egyesületének.

Budapest, okt. 2. (Eredeti táviratunk.) Dícsőségesen uralkodó Bánffy Dezső miniszterelnök ma a hírlapírók nyugdíjintézete javára ezer forintot adományozott. (Éljen Bánffy Dezső meg a koreai alkirály!)

Törvényszék.

Lukács László ügye a Kurián.

A memorandisták vezére még 3 évvel ezelőtt egy beadványt intézett Szapáry Gyula gr. akkori belügyminiszterhez, melyben Schmidt Sándor nagybányai főszolgabíró jogtalansággal vádolta, mert Schmidt egy laczfalusi oláh népgyűlést betöltött.

Lukács a főszolgabíró személyéről is sértően írt a beadványban, a miért a belügyminiszter hivatalból elrendelte a bűnvádi eljárás megindítását.

A szatmári tvszék előtt 1893-ban tartott tárgyaláson Lukács László dr. oláhul akart védekezni és a tárgyalás oláh nyelven való vezetését követelte.

A törvényszék nem teljesítette kívánságát, hanem védekezése meghalgtatása nélkül hat havi fogházra ítélte. Lukács dr. semmisségi panaszt adott be és a debreczeni kir. tábla új tárgyalás tartását rendelte el. Ez újabb tárgyaláson Lukács Lászlót felmentették.

Az ügy fellebbezett, mire a debreczeni kir. tábla vádlottat hat havi fogházra ítélte.

A Kuria III-ik büntető tanácsa Sélly Sándor tanácselnök elnöklése alatt ma délelőtt tárgyalta az ügyet és Kelemen Mór kuriai bíró előadása után Lukács Lászlót, a másodbírói ítélet megváltoztatásával, felmentette ítéletét azzal indokolta meg, hogy a beadványban Lukács László nem rágalmazta Schmidt Sándort, csak becsületében sértette. Becsületsértés pedig magánvádra üldözendő, mifőli Schmidt főszolgabíró eléllott.

A babatündér drámája.

— Saját tudósítónktól.

Nagyvárad okt. 2.

Jól ösmerték Debreczenben is.

Szép volt, szomorú volt, szerelmes volt. Tiszta maradt a lelke akkor is, a mikor annak az embernek, akit nagyon szeretett, a karjaiba bukott.

A családja megtagadta, szerelmes megsebzett szívével nekiindult a nagyvilágnak. Így került Debreczenbe a Nagyváradra a szöke a szép Nyakó Mariska s mint nevelőnő akart ott élni addig, a míg a szerelmese, aki időközben eljegyezte, feleségül veheti.

Az egész város csakhamar megismerte bánatos, szelid arcát, selyemszöke haját, nagy mély kék szemét.

Olyan filigrán, finom kis teremtes volt, hogy pompásan illett rá a babatündér elnevezés.

De nem volt szerencséje.

Kész volt már a mennyasszonyi ruhája amikor két hónappal ezelőtt a völgyénye meghalt.

Egyik legigazabb barátja, a szállás-külvárosi gyógyszerész ekkor felajánlotta neki a házat.

Ott maradhat addig, amíg feled s ha feledett, urnőjévé is válhatik a háznak. A nyugalmas, békes otthonban a szegény leány jól érezte magát s halála jölvője iránt lassan szeretetté változott át.

Sokat csalódott életében, nem tudott bizni semmi boldogságában.

Szombaton kissé összeszólalkozott a szerelmével s annak egy erősebb szavát nagyon a szívére vette.

A gyógyszerész egy fegyverdurranásra rohant a szobájába. A kis babatündér a földön feküdt átlótt halántékkal és véres, habos ajakkal.

Mert sztrichnint is vett be, mielőtt a levoltvert elsütötte. Kétkedő, töprenkedő lelket megmagyarázza az a kis papírlap, amelyet asztalán találtak e szavakkal:

... Bár az Isten megengedné, hogy egy perczre a szívedbe pillanthatnék s megláthatnám, hogy igaz szíveddel vagy ehozzám?

A gyufaoldat.

— Öngyilkos tizenhárom éves leány. —

— Saját tudósítónktól.

Debreczen, okt. 2.

Egy egészen fiatal uri leányka tegnap egy pohár gyufaoldatot ivott s most súlyos betegen fekszik szüleinek csapó utcza lakásán.

Ha hiszik, ha nem, úgy van, hogy a kis Mariska szerelmi bubánában akart megválni az életétől.

Tizenharmadszor látja a madarak költözködését, a levelek hullását s már is elég volt neki az életből untig.

Egy levelet írta mamájához, egyet meg Bandihoz, a ki a hetedik gymnáziumba jár. A mamának megírja, hogy a szerelme miatt hal meg, Bandit pedig hütlenségeért megátkozza.

S a kis Mariska nem sokat teketőriázott.

Tegnap este, mikor a szülei vacsorához ültek, ő a másik szobába sompolygott s néhány skatulya gyufának lemrozsolta a fejét. Ezt aztán feloldotta egy pohár vízben s fölhajtotta.

Csakhamar leesett a lábairól s a földön fetrengett nagy fájdalomtól gyötörve.

Csodálatos erővel tűrte fájdalmait s ki tudja minő következményei lesznek a dolognak ha a rosszat sejtő anya leányának keresésére nem indul.

Orvosért küldtek, a ki azonnal ellenszereket adott be a fiatal leánynak.

Állapota sok aggodalomra ad okot, mert a mérge a belső szervezetben nagyobb pusztításokat vitt végbe.

A rendőrségnek még nincs tudomása erről az esetről.

A kis lány nevét családja iránti kíméletből elhallgatjuk.

A „Dugó“ társaság.

— Saját tudósítónktól.

Debreczen, okt. 2.

A Dugó-társaság legutóbb tartott választmányi ülésén sajnálattal vette tudomásul három leghasznavehetőbb tagjának az egyetlebből bejelentett kilépését.

A három bíráló tagtársnak jegyzőkönyvi köszönetet is akartak szavazni, de miután a háznak kijelentették, hogy kiépésük egyedül indoka az, hogy *Józan Egyesület* alakulnak, a jegyzőkönyvi köszönet-nyilvánítástól elállottak.

A három kivált tagtárs nyomban ki is vonult az egyleti helyiségből az udvarra a kut mellé s ott meg lakították a *Józan Egyesület* alapszabályait, a melynek első és egyetlen pontja így hangzik:

1. §. A Józan Egyesület tagjainak egyáltalán semmiféle szeszes italt nem szabad innia.

Az egy iv miniszter-papírosra följegyzett alapszabályokat a három tagtárs névalírásával megpecsételte s Debreczen hetvennyolcz egyesületéhez már majdnem megjött a hetvenkilenczedik is, de sajna, az új egyesület fönnállása csak igen rövid ideig tartott.

Mert az ujonnan alakult egyesület tagjai az alakításra büszkén tekintvén le, egyhangilag ily szavakra fakadtak:

— De már erre igyunk áldomást!

S visszatérve a Dugó-társaság helyiségébe, két nagy fejt rendeltek borczikóriával. A Dugó-társaság még együtt ülésező tagjai viharos örömmel ölelték keblükre a megtertek.

A társaság több nyilatkozatot készül kiadni.

Lélekvásár.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, okt. 2.

Egy elvetemült rossz asszonyt kerített kézre tegnap a rendőrség.

Valóságos réme volt a fiatal leányoknak, akiket ravasz fufanggal csalt a bűn lejtőjére. Mézes-mázos beszéddel, ígéretekkel csábította magához a leányokat, akikkel valóságos kereskedést folytatott.

Üzlelköre kiterjedt a szomszédos városokra is, a melyekből sűrűn érkeztek hozzá megkeresések.

Ő ezeknek rendszerint eleget is tett pontosan.

Legutóbb egy 16 éves leányt csábított el a szülei háztól.

A leány a kapuban sirdogált, mikor a rossz asszony arra került.

— Miért sírsz?

— Megszidott az anyám!

— Hát minek tőröd? Lehet neked jobb sorsod is!

S aztán annyi mindent összebeszélt a leánynak, hogy az habozás nélkül ment vele.

Még csak el se köszönt a szüleitől.

Aztán elmentek egy külvárosi utczába, ott egy másik asszonnyal is találkozott, a ki megczirógatta a leányt arezát.

— A leányom maradsz!

Ott is maradt a tévutra vezetett leány, de csak néhány napig.

Beteg lett s a kórházba került.

Ma meglátogatták a szülei s ő sirva panaszkodott el a történetek.

Még számos ilyen bűn terheli az elvetemült asszonyt, a ki ellen a legszigorubb vizsgálat indult meg.

Közgazdaság.

Tisza szabályozás. E hó 4-én tartja Debreczenben a Tisza szabályozó társaság rendes évi közgyűlését; A gyűlésen Desewffy Aurél gróf elnököl.

Tőzsde.

A „Debreczen“ eredeti távirati tudósítása.

Budapesti gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 10 30. p. órakor. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.28—6.30.
Tavaszi buza márcz.—ápr.-re	6.78—6.80.
Őszi rozs	5.66—5.68.
Tavaszi rozs	6.05—6.07.
Őszi zab	5.56—5.58.
Tavaszi zab	5.84—5.86.
Uj tengeri május—jun.-ra	4.44—4.46.

Bécsi gabonátőzsde.

— Érkezett d. e. 12 órakor. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.69—6.70
Tavaszi » márcz.—ápr.-re	7.15—7.16
Őszi rozs	6.14—6.16
Tavaszi rozs	6.47—6.49
Őszi zab	6.00—.
Tavaszi zab	6.25—6.27
Tengeri máj-jul.-ra	4.78—4.79

REGÉNY.

Az éji ór.

Fordított: **Bíró Irén** 1.

— Éjfél, az idő szép!

Ezen egyhangú szavak, melyek az utcáról hangoztak, ébresztettek föl kábultságomból.

A hőség tikasztó volt, mint az Havannában rendszeren szeptember közepén lenni szokott. Hiába nyitottam ki az ajtót s az ablakaimat, hiába húztam el ágyamat egészen az erkély ajtajáig, sehol sem lelhettem enyhülést. Mozdulatlanul feküdtem ágyamon, s testemet izzadság fedte. Alig képzelhető, mily kínos a

Mindenféle lámpakellékek ?

Függő és asztali lámpák !!

MOCSÁRY LAJOS

üveg-, porcellán és lámpa-kereskedő

a „BIKA” szállóval szemben, DEBRECZENBEN.

Ajánlja az őszi és téli idényre újonnan érkezett nagy választékú

DITMÁRGYÁRTMÁNYU

salon, függő és asztali LÁMPÁIT, legjobb és legszebb kivitelben.

Ugyszintén mindennemű

üveg, porcellán edényeket, képereteket,

legnagyobb választékban

PONTOS kiszolgáltat,

mellett.

Legjobbnak elősmert csudalámpa.

Üveg- és porcellánedények !

„Kegyelet” temetkezési intézet

Debreczenben. Tisza-palota kenyér-piacz.

(Fodor József volt helyiségébe.)

Van szerencsém a n. é. közönség figyelmét felhívni újonnan felszerelt polgári és dísztemetkezési intézetemre, mely a mai kor kívánalmához képest van berendezve. És az eddigi árakat 30% kamattal szállítottam le.

Ugy hogy egy	eddig	30 frtos	temetés most	21 frt.
egy	»	60 »	»	42 »
egy	»	200 »	disz temetés most	140 »
egy	»	400 »	»	280 »
egy	»	500 »	1. oszt. gála »	350 frt.
egy	bársonyos temetés	70 frttól feljebb.		

A midőn a n. é. közönség figyelmét felhívom arra a körülményre, miszerint a versenynek szabad tért engedjenek, mert ez csakis a n. é. közönségnek előnyére van, felkérem előadandó szomorú eset bekövetkeztével, hogy becses bizalmukkal megtisztelni, a tiszta valóságról és eljárásomról meggyőződni sziveskedjenek.

Kérve a n. é. közönség bizalmát és támogatását, biztosítom a legszolidabb, pontos, figyelmes rendezésről és kiszolgálásról

teljes tisztelettel :

Kernáts Gyula,

Sirkoszoruk 50 krtól kezdve minden árig kaphatók a legszebb kivitelben.

napernyő és esernyőkben.

HEIMAN és HALMÁGYI
női és gyermekfelöltő áruháza

DEBRECZEN, Főter, a főpostával szemben.

Az 1895/6. őszi és téli idényekre megérkeztek a **legújabb** kabátok, gallérok, rádköpenyek, városi és utazó bundák, peluche felöltők és kabátok. **Gyermekek és leány costume, köpeny és kabátkák.****Ujdonságok SZŐRME árukban, felöltők, cäpek, sapkák, karmantyuk és garnitúrák.**

Ujjonnan berendezett áruházunk megtekintésére úgy a t. vevőinket, mint a n. é. hölgyközönséget tisztelettel meghívjuk.

Toilettek és minden a Confectió szakba vágó cikkek saját műtermünkben a legutolsó divat szerint pontosan s jutányosan eszközöltetnek.

gyermek ruhácskáiban.

Nyomatott Hoffmann és Társ a könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.

Gyári raktár

Különlegességek

SPIEGEL MIKSA

ELSŐ DEBRECZENI

mosó, tisztító és diszmuintézet

DEBRECZEN, Főter 1903. szám alatt.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy legujabban

mosó, tisztító és diszmuintézetemet

számos új és nagyon praktikus újításokkal láttam el és oly tökélyre emeltem, hogy mindennemű mosást és tisztítást teljesen a külföldi és hazai elsőrangú folyóvívi intézetek mintájára Debreczenben egyedül én vagyok képes eszközölni.

Különös súlyt fektetek a

gyors és szép

munkára, mindég szem előtt tartva a

jutányos árszámítást.

Mosatnak és tisztítatnak mindenféle fehérneműk, menyasszonyi kelengyék, pipere cikkek, fehér és krém függönyök stb.

Nálam a mosatás és tisztítás mindenkor teljesen ártalmatlan szerekkel, pusztán csak azokkal eszközöltetnek, a mit minden háznál szokás használni.

Felkérem a n. é. közönséget, sziveskedjék becses bizalmával megajándékozni és azért a csekély díjért **csakis az****első debreczeni mosó, tisztító és diszmuintézetben**

dolgoztatni, a hol pontos kiszolgálásban részesül.

Tisztelettel

Spiegel Miksa.